

LÄNSSTYRELSEN
JÖNKÖPINGS LÄN

2000-06-19

231-3490-99
0685-02-214

Skötselplan för naturreservatet Färagsjömon

Syfte med områdesskyddet

Syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald i en orörd barrblandskog med stora naturskogsvärden. Syftet ska nås genom att skogen lämnas till fri utveckling.

Beskrivning av området

Administrativa data

Objektnamn	Färagsjömon
Objektnummer	06-99-059
Skyddsform	Naturreservat
Län	Jönköping
Kommun	Vetlanda
Församling	Stenberga
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar
Karta	ekonomisk karta: 6F0f
Lägesbeskrivning	Färagsjömon ligger NO om Färagsjön, ca 4,5 km söder om Stenberga kyrka
Fastigheter	Stenberga-Boda 1:19
Markägarkategori	Staten
Gräns	följer fastighetsgränsen
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län
Areal	20,4 ha
Markslag och naturtyper	Barrnaturskog (västlig taiga); 18,8 ha Vatten; 1,6 ha
Landskapselement	Död ved (torrträd och lågor) Rester av husgrund, stensatt väg
Prioriterade intresseaspekter:	
Naturtyp	Barrnaturskog
Landskapelement	Död ved
Växt- och djursamhällen	Lavar, mossor, vedsvampar, vedinsekter och fåglar knutna till orörd barrnaturskog.

Historisk och nuvarande markanvändning

Vid storskiftet av Boda by 1822 är Färagsjömo-området inritat som betesmark på kartan över utägora. 1913 genomfördes Laga skiftet, vid det tillfället låg det ett torp i nordöstra hörnet av det nuvarande reservatet (se bifogade karta). Större

2000-06-19

231-3490-99
0685-02-214

delen av skiftet är betecknat som utmark med kommentaren bergbunden eller stenbunden mark. Fortfarande släpptes troligen djuren på bete i skogen. Därefter har skogen till stora delar lämnats orörd. Idag består området mestadels av över 100-årig skog, som endast i mycket liten grad påverkats av skogsbruk. Området omges däremot av hyggesmark.

Biologiska och kulturhistoriska bevarandevärden

Färgsjömon ligger i en svag sluttning mot söder och ner mot Färgsjön och dess utlopp. I skogen finns mindre kärr och blöta områden som bidrar till den stora variationen av livsmiljöer. Marken är till stora delar stenbunden och berget går på många ställen i dagen. Områdets västra del utgörs av hållmarkstallskog. De äldsta träden är omkring 250-300 år. Det finns rikligt med död ved i olika förmultningsstadier av både löv- och barrträd. Hänglavar, bland annat garnlav (*Alectoria sarmentosa*) och vedsvampar, till exempel tallicka (*Phellinus pini*) går lätt att finna. I området förekommer även hackspettar, vilket bohål och hackmärken på de gamla tallarna och asparna indikerar. De mäktigaste tallkronorna verkar utmärkta för rovfåglar. Mot öster ökar både gran- och lövinslaget och åldern på träden minskar till ungefär 100 år. Torrträd och lågor förekommer rikligt i mellandelen men avtar åt öster. Hela den östra delen ger även den ett orört intryck, med naturskogskaraktär.

I nordöstra hörnet ser man fortfarande spår efter det torp som fanns vid 1900-talets början i form av syren, vintergröna och snöbär invid resterna av husgrunden. Man kan även skymta en stensatt gammal väg under vegetationen. I skogen ligger en del odlingsrösen och man märker att marken är något bördigare än i resten av området.

Färgsjön ligger 179 m ö h, inom Stora Granesjöns avrinningsområde. Det är en humös oligotrof sjö. Omgivningarna består av kuperad barrskogsterräng med stort inslag av hyggen. Berggrunden utgörs av sur vulkanit, men trots detta har sjön undgått allvarlig försurningspåverkan och buffertkapaciteten var fortfarande god vid senaste mätningen 1996. Det finns en icke bekräftad uppgift om förekomst av öring i sjöns utlopp.

Prioriterade bevarandevärden

De högsta värdena ligger i skogens orördhet. Skogen har varierande trädåldersfördelning, typisk naturlig trädslagsblandning för regionen och rik förekomst av död ved i olika nedbrytningsstadier. Området har potential att hysa en rik förekomst av hotade arter av lavar, mossor, vedsvampar, vedinsekter och fåglar knutna till urskogsliknande biotoper. Ytterligare inventeringar av reservatet behövs för att kunna ställa upp några mål utifrån artförekomst. Området bevaras bäst genom att även i fortsättningen lämnas orört.

2000-06-19

231-3490-99
0685-02-214

Referenser

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Björling, Emilie: Naturvärdesbedömning i Vetlanda kommun. Miljö- och hälsoskyddskontoret.

Mål och föreskrifter för skötsel av reservatet

Förutom en mindre del sjöyta utgörs hela reservatet av ett och samma markslag; skogsmark, liksom naturtyp; barrnaturskog. All skogsmark bildar ett skötselområde inom vilket samma skötsel ska eftersträvas. För karta hänvisas till beslutskartan (bilaga 1).

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

Hela skogsmarken (18,8 ha) ska utgöras av barrnaturskog.

Förekomst av död ved ska vara minst 50 lågor eller torrträd/ha (diam. > 10 cm) inom 100 år.

Kvalitetsmålen kan komma att justeras och kompletteras när området har inventerats mer noggrant (se under Dokumentation), bland annat kan mål för maximal andel gran inom den östra talldominerade delen och förekomst av specifika arter tillkomma.

Skötselmål och skötselåtgärder

Fri utveckling. Om eventuella skötselåtgärder, till exempel naturvårdsbränning, behövs i framtiden för att uppnå kvalitetsmålen, avgörs vid tillsynen av reservatet och efter särskild utredning. Eventuella skötselåtgärder ska i största möjligaste mån göras på ett sätt så att ingreppet inte ger långvariga spår av mänsklig aktivitet.

För att bevara områdets kulturspår kring torpet kan röjningsinsatser vid husgrunden och den stensatta vägen komma ifråga när resurser finns tillgängliga.

Brandpolicy; om brand uppstår naturligt ska brandbekämpning inriktas på att skydda intilliggande skog.

Utmärkning

Reservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22).

Jakt

Jakt får enligt reservatsföreskrifterna ske på älg, rådjur, hare, räv, grävling och mink. Inga siktgator får röjas inom området. Särskild information ska finnas på informationstavlan när jakt bedrivs.

2000-06-19

231-3490-99
0685-02-214

Friluftsliv och turism

Målet med friluftslivets nyttjande är att det sker utefter områdets naturgivna förutsättningar.

Tillgänglighet och information

En enklare vägvisning och plats för en eventuell parkering utanför reservatet ska utredas. En informationstavla sätts upp i NO hörnet av reservatet, vid en anslutande befintlig stig. På tavlan ska finnas en karta över reservatet, information om områdets naturvärden samt reservatsföreskrifter.

Dokumentation och uppföljning

En översiktlig kontroll av kvalitetsmålen ska ske i samband med den löpande tillsynen av reservatet. En mer fördjupad uppföljning ska ske i samband med miljöövervakning av skyddade områden.

För att kunna följa upp kvalitetsmålen krävs en noggrann första inventering av området, vad gäller förekomst av död ved (torrträd och lågor), samt andelen löv, gran och tall. Vid nyckelbiotopsinventeringen delades området i två nyckelbiotoper och ett objekt med höga naturvärden.

Tillvägagångssätt: Två linjer läggs ut slumpmässigt. Förutsättningen är dock att linjerna genomkorsar reservatet i öst-västlig riktning (ca 600 meter långa) och är 10 meter breda. I dessa linjer noteras förekomsten av död ved i olika grovleksklasser. Inom nio provytor a' 50x25 meter noteras trädslagsandelen. Provytorna slumpas ut på linjerna, men ska fördelas med tre ytor inom respektive delområde från nyckelbiotopsinventeringen. Samtidigt med linjeinventeringen görs en översiktlig inventering över förekomsten av hackspettar, rovfåglar, tjäder och orre. Dessa inledande inventeringar ska vara avslutade senast år 2005.

En inventering av förekomsten av arter knutna till naturskogar med avseende på lavar, mossor, vedsvampar, vedinsekter och fåglar ska utföras så snart som möjligt när resurserna medger. Det är av stor vikt att känna till områdets nuvarande växt- och djursamhällen för att kunna göra framtida uppföljningar av om fri utveckling är den mest lämpliga skötselmetoden. Brandhistoriken inom området är också av stor betydelse vid bedömning av behov av framtida skötselåtgärder och ska därför utredas när resurser finns tillgängliga.

Den inte bekräftade uppgiften om öring i sjöns utlopp ska undersökas.

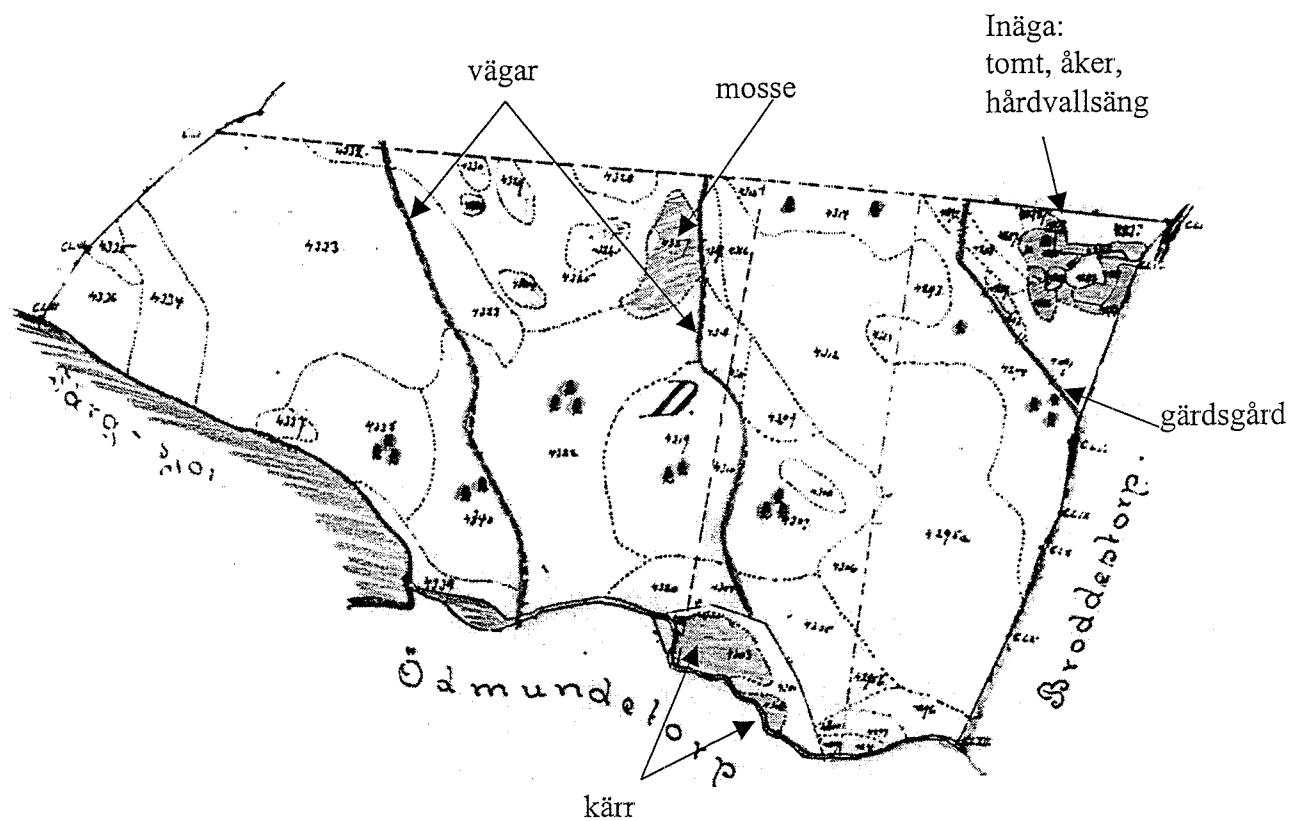
Finansiering

Utmärkning av reservatet, framtagande och uppsättning av informationstavla, samt eventuell parkering bekostas av naturvårdsförvaltningen vid Länsstyrelsen i Jönköpings län. Kostnaderna för inventering av området ska utredas.

NATURRESERVATET FÄRGSJÖMON

Kopia av karta från Laga skifte 1910-1911

"Färgsjömotorpet"

Större delen av skiftet (utmark och del av inäga) betecknat som betesmark och skogsmark (ofta angiven som stenbunden eller bergbunden mark).